

Organisering av elevstödet inom grundläggande utbildningen

Svenskspråkiga utbildningssektionen 16.12.2025 § 87

Beredning och tilläggsuppgifter: rektor för elevstöd Josefin Svedin, josefin.svedin@porvoo.fi

I Borgå har det stöd som erbjuds de svenskspråkiga eleverna långt utgått från att stödet erbjuds inom ramen för den allmänna undervisningen genom flexibel smågruppsundervisning på deltid av speciallärare. Heltids specialundervisning eller undervisning i specialklass har erbjudits åt ett litet antal elever.

Den reviderade lagen om grundläggande utbildning som trädde i kraft 1.8 2025 (4 a kap. [\(30.12.2024/1090\)](#) Stöd för lärande och skolgång och avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs) kräver att utbildningsanordnaren ska erbjuda ett mer proaktivt stöd åt samtliga elever, men även ett starkt stöd åt de elever med större stödbehov, både i smågrupp och specialklass. Inför läsåret 2025-2026 ökade svenskspråkiga grundläggande utbildningen med sektionens beredning och fullmäktiges beslut antalet specialklasslärare med 4. Resursökningen har konstaterats lyckad, på grund av det ökande antalet elever i behov av stöd samt elevernas rätt till stöd i ett tidigt skede.

Läsåret 2025-2026 är ett så kallat övergångsår, vilket innebär att alla planer för lärande inom intensifierat stöd, beslut om särskilt stöd och individuella planer för hur undervisningen ska ordnas inom särskilt stöd ska ses över i enlighet med den nya lagstiftningen senast den 31 augusti 2026 (UKM).

Stödet kan delas upp i tre helheter som stöder och kompletterar varandra: Undervisningsarrangemang som ger förutsättningar för lärande och gruppsspecifikt stöd [20 b § \(30.12.2024/1090\)](#) samt elevspecifika stödåtgärder [20 c § \(30.12.2024/1090\)](#) .

Undervisningsarrangemang som ger förutsättningar för lärande innebär strukturella arrangemang, strukturer för arbetsgemenskapen, pedagogiska strukturer och elevbemötande.

Gruppsspecifika stödformer är allmän stödundervisning som ges av en lärare och stödundervisning i undervisningsspråket samt undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning. Utbildningsanordnaren ska varje läsår i en plan som grundar sig på läroplanen reservera sammanlagt minst 0,122 undervisningstimmar per elev i skolan per vecka för det gruppsspecifika stödet.

En elev har rätt att utan dröjsmål få elevspecifika stödåtgärder, om de gruppsspecifika stödformerna inte är tillräckliga för att stödja elevens lärande eller skolgång och om eleven behöver

regelbundna stödåtgärder. Det elevspecifika stödet består av

- undervisning av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning
- undervisning av en speciallärare eller specialklasslärare i smågrupp
- undervisning av en specialklasslärare i en specialklass.

Trots resursökningen vad gäller specialklasslärarna kan alla skolor inom svenskspråkiga grundläggande utbildningen inte svara på det starkaste stödbehovet som finns bland eleverna. Undervisning som ges av en specialklasslärare i smågrupp samt undervisning av specialklasslärare i specialklass erbjuds i större utsträckning endast vid de större skolorna. Trots detta finns elever med rätt till ett starkt stöd även på mindre skolor, vilket dels äventyrar elevens rätt till stöd, men även gör den nuvarande resursen otillräcklig.

Att utveckla den nuvarande strukturen samt att skapa en större tydlighet och bredare beredskap att kunna bemöta elevers mångfald har efterlysts under gemensamma diskussionstillfällen som ordnats med personalen.

Direktören för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning

Sektionen antecknar behovet för kännedom och återkommer till ärendet.

Beslut

Sektionen antecknar behovet för kännedom och återkommer till ärendet.

Svenskspråkiga utbildningssektionen 26.02.2026 § 15

Beredning och tilläggsuppgifter: rektor för elevstöd Josefin Svedin, josefin.svedin@porvoo.fi

Arbetet med planeringen av nästa läsår och konkreta alternativ för organiseringen av elevstödet har framskridit. Målet är att till följande kunna delaktiggöra personalen, framför allt speciallärare, specialklasslärare och rektorer, samt att hämta ärendet till sektionens möte i mars.

Direktören för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning

Rektor för elevstöd och välmående presenterar hur långt planeringen har framskridit.

Sektionen antecknar presentationen av beredningen för kännedom och har möjlighet ge vägledning inför det fortsatta arbetet. Sektionen återkommer till ärendet under våren.

Beslut

Rektor för elevstöd och välmående presenterade hur långt planeringen har framskridit.

Sektionen antecknade presentationen av beredningen för kännedom och hade möjlighet ge vägledning inför det fortsatta arbetet. Sektionen återkommer till ärendet under våren.

Svenskspråkiga utbildningssektionen 31.03.2026 § 25
2863/12.00.01/2025

Beredning och tilläggsuppgifter: rektor för elevstöd och välmående
Josefin Svedin, josefin.svedin@borga.fi

Svenska grundläggande utbildningen i Borgå står inom ramen för stöd för lärande och skolgång inför ett växande behov av tidiga och samordnade insatser elever som uppvisar utagerande beteende. Tidiga och förebyggande åtgärder minskar risken för eskalation av utmanande beteenden, ökar tryggheten i skolan och bidrar till mer likvärdiga stödstrukturer för elever i hela kommunen. För att svara på behovet av tidiga och samordnade insatser har en modell för förebyggande arbete utarbetats. Modellen piloteras med statligt specialunderstöd för åtgärder som främjar den utbildningsmässiga jämlikheten i förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen (Koru 9). För svenskspråkiga utbildningens del är specialunderstödet 92 795 € för läsåret 2026-27 (inkl. egen andel 18 559€). Kostnaderna för projektet är sammanlagt ca. 90 000 € och består av kostnader för en specialklasslärare (ca. 60 000 €) samt en handledare (ca. 30 000). En visstidstjänst som specialklasslärare lediganslås för arbetet och därtill rekryteras internt en handledare för läsåret 2026-2027.

Modellens övergripande syfte är att förebygga, tidigt identifiera och bemöta utagerande beteenden hos elever i de lägre årskurserna, innan problem leder till exempelvis långvarig frånvaro, eskalering av konflikter eller behov av mer ingripande stödformer.

Modellen ska:

- stärka elevens självreglering, trygghet och skolanknytning,
- säkerställa elevens rätt till undervisning och delaktighet,
- minska förekomsten av affektutbrott och otrygga situationer, samt
- avlasta skolornas personal genom tidiga och förebyggande insatser
- säkerställa ett tidigt ingripande och minska behovet av extern expertis

Arbetet utförs av ett arbetspar bestående av specialklasslärare och handledare med tydligt definierade roller. Arbetsparet är placerat vid Kvarnbackens skola, men fungerar som en resurs på stadsnivå. Arbetsparet kan arbeta direkt med elever på Kvarnbackens skola, samt vara ambulerande stöd på andra skolor vid behov, i nära samråd med rektor för elevstöd. Arbetet sker i tätt samarbete med kommunens konsulterande speciallärare, vilket säkerställer en sammanhållen struktur i elevstödet. Modellen riktar sig främst till elever i årskurs 1–2 som visar tidiga tecken på utagerande

beteende, t.ex. affektutbrott, svårigheter med impulskontroll eller reglering, stor oro, konflikter eller otrygghet i gruppen och där det finns risk för att situationen försämras utan ett tidigt stöd. I enlighet med modellen ansvarar specialklassläraren för pedagogisk kartläggning, planering, dokumentation och samordning av insatser medan handledaren ansvarar för relationsbyggande insatser och trygghets- och regleringsstöd i vardagssituationer.

Arbetet sker i tätt samarbete med elevens egen skolpersonal och med nära kontakt till stadens konsulterande speciallärare. Modellen bygger på ett strukturerat och relationsbaserat arbetssätt där trygghet och förutsägbarhet är centrala. Det pedagogiska arbetet bygger på tydlighet och visuella strukturer, lågaffektivt bemötande, stöd i självreglering och känslokontroll samt nära samarbete med elevens ordinarie lärare och övrig personal. Arbetsparet erbjuder eleven undervisning och till personalen stöd genom observation, analys och konkreta strategier, gemensam planering av anpassningar i klassrum och lärmiljöer. Vid behov kan eleven erbjudas en tillfällig period upp till sex veckor på Kvarnbackens skola för att bryta en pågående eskalering och skapa en nystart i en mer avskalad och stödjande miljö om detta anses vara för barnets bästa.

Alla insatser är tidsbegränsade, målstyrda och följs systematiskt upp. När elevens situation stabiliserats sker en strukturerad överlämning tillbaka till elevens närskola, och vid behov görs en gemensam bedömning om eleven kan vara i behov av plats i en av stadens specialklasser. Modellen innebär samordnade insatser för att trygga undervisningen för elever som reagerar med beteende. Genom att kombinera pedagogisk kompetens, relationsskapande arbete och strukturerade metoder säkerställs hållbara lösningar som stärker elevernas utveckling och avlastar skolpersonalens vardag.

Modellen utvärderas under vårterminen 2027. Utgående från utvärderingens slutsats tas under vårterminen 2027 ställning till om modellen ska bli en permanent lösning, hur den i framtiden ska finansieras samt hur modellen ska vidareutvecklas.

Sammanfattningsvis finns det ett växande behov av tidiga och samordnade insatser för elever i årskurs 1–2 som reagerar med beteende. Skolorna behöver stöd för att förebygga eskalering av beteendeutmaningar och otrygga situationer. Likvärdiga och hållbara stödstrukturer behövs i hela staden. Målet är att förebygga, identifiera och bemöta utagerande beteenden innan utmaningarna växer. Modellen stärker elevens självreglering, trygghet och delaktighet i undervisningen. Den syftar också till att minska affektutbrott och avlasta skolpersonal. Ett arbetspar bestående av specialklasslärare och handledare arbetar stadsövergripande med tidiga insatser. De erbjuder observation, analys, undervisningsstöd och relationsskapande arbete, vid behov även en sexveckorsperiod på Kvarnbackens skola. Insatserna är tidsbegränsade, målstyrda och följs systematiskt upp före återgång till närskolan.

Direktören för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning

Svenskspråkiga utbildningssektionen godkänner föredragningen om att införa och pilotera en modell för förebyggande arbete med elever i årskurs 1–2 som reagerar med beteende under läsåret 2026–2027. Projektet genomförs med extern finansiering.

Sektionen är medveten om att en visstidstjänst som specialklasslärare inrättas samt att en handledare rekryteras för projektperioden. Modellen utvärderas under vårterminen 2027. En beskrivning av verksamhetsmodellen skrivs även in i den lokala läroplanen under våren 2026.

Beslut

Svenskspråkiga utbildningssektionen godkände föredragningen om att införa och pilotera en modell för förebyggande arbete med elever i årskurs 1–2 som reagerar med beteende under läsåret 2026–2027. Projektet genomförs med extern finansiering.

Sektionen är medveten om att en visstidstjänst som specialklasslärare inrättas samt att en handledare rekryteras för projektperioden. Modellen utvärderas under vårterminen 2027. En beskrivning av verksamhetsmodellen skrivs även in i den lokala läroplanen under våren 2026.